

Miljö och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

cc: petter.hojem@regeringskansliet.se

Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige - delbetänkande av Miljömålsberedningen

SGU är inte med bland de myndigheter som fått delbetänkandet på remiss men vi väljer ändå att lämna synpunkter eftersom klimatfrågan är en viktig del i SGUs arbete. SGU stödjer innehållet i delbetänkandet och vill framföra följande.

Delbetänkandet är nästan helt fokuserat på att och hur utsläppen av växthusgaser ska minskas, vilket är av största vikt för att nå klimatmålen i Parisavtalet om en begränsning av den globala uppvärmningen till 2°C, med sikte på 1,5°C. I detta avseende är SGU en viktig part eftersom vi är tillstånds- och tillsynsmyndighet för framtida geologisk lagring av koldioxid. Utöver den myndighetsrollen har vi kunskap och geologiska underlag som är nödvändiga vid prospektering efter lämpliga lagringsutrymmen. SGU tillhandahåller även kunskap och underlag avseende exempelvis geoenergi, torvfrågor och klimatanpassningsfrågor.

Att lägga ett ramverk med sikte 30 år fram i tiden är givetvis kopplat till en hel del osäkerheter. En av nyckelfrågorna för Sverige är omställningen inom basindustrin. Om miljömålsberedningens förslag om nettonollutsläpp 2045 ska kunna nås krävs stora insatser. SGU ser att en kombination av tekniker, där CO₂-lagring ingår som en del, kommer att vara nödvändiga inom basindustrin för att kunna begränsa klimatutsläppen i den takt som krävs.

När det gäller CO₂-lagring behöver Sverige ta ställning till viktiga vägval - ska en kraftfull satsning göras för geologisk lagring av koldioxid inom Sveriges gränser eller ska andra alternativa lagringsmöjligheter utforskas? Det är viktigt att tidigt få upp vägvalen för Sverige avseende koldioxidlagring på bordet så att insatser kan påbörjas snarast - ska Sverige uppnå klimatmålen till 2045 kan vi inte vänta. Om en satsning på geologisk lagring av koldioxid ska drivas framåt behövs politiskt och finansiellt stöd för bl.a. testanläggningar i pilotskala - dels för att pröva identifierade lagringsplatsers egenskaper, men även i ett kommunikativt syfte för allmänheten; allmänhetens acceptans är en viktig fråga i sammanhanget.

SGU ser därför behov av en nationell satsning på koldioxidlagring – en satsning som ger inriktningen för framtiden. Carbon Capture and Storage, CCS, är en komplex process som inbegriper flera led: avskiljning, transport och lagring. SGU kommer in i lagringsskedet, dvs. sent i processen. Här kan SGU bidra inom geologiska frågor i utformning och genomförande av en satsning på koldioxidlagring i Sverige, och i

samband med detta tillhandahålla och utveckla geologiska underlag och expertkompetens. Satsningen bör innehålla en handlingsplan med delmål och aktiviteter. SGU ser också att ett europeiskt samarbete behövs både avseende transport och lagring av koldioxid, bland annat eftersom identifierade lagringsplatser i Sverige sträcker sig utöver svensk ekonomisk zon.

Andra frågor avseende minskade klimatutsläpp där SGU kan bidra är:

- Detaljerade geologiska underlag krävs för att utreda förutsättningarna för ökad inlagring av kol inom jord- och skogsbruk.
- Geologiskt underlag är också viktigt för att optimera lokaliseringen av ballast och därmed minska de ökande transportererna av ballastmaterial.
- Vägledning och geologiska underlag för möjlighet till lagring av energi i samband med förnyelsebar geoenergi
- Vägledning och geologiska underlag avseende både inlagring och utsläpp av kol från torvmarker.

Syftet med den föreslagna klimatlagen är att skydda den fysiska miljön och ekosystemen mot förändringar p.g.a. klimateffekter. Anpassningen till ett förändrat klimat berör många av SGUs verksamhets- och ansvarsområden. Inom klimatanpassning utgör SGUs grundläggande och bearbetade underlag grunden för en hållbar samhällsplanering. Tillgång på bra och detaljerat geologiskt underlag samt geologiska riskbedömningar och vägledningar behövs bl.a. för att bedöma (och i förekommande fall åtgärda):

- tillgång på dricksvatten (yt- och grundvatten) av god kvalitet (vattenbrist i delar av Sverige, försämrad kvalitet p.g.a. översvämningar, saltvatteninträngning längs kusterna i Sydsverige),
- effekter av en höjd havsnivå (översvämning, stranderosion),
- ökad risk för markerosion samt ras och skred p.g.a. ökad nederbörd och höjda havsnivåer.

Beslut i detta ärende har fattats av Generaldirektör Lena Söderberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även statsgeologerna Kärstin Malmberg Persson och Gry Møl Mortensen, hållbarhetsstrateg Helena Dahlgren och enhetschef Anna Hedenström, den senare föredragande, deltagit.

Lena Söderberg

Anna Hedenström